

SOSYAL HİZMETLERDE KADIN KONUKEVLERİ İŞLEVSEL Mİ?¹

Bircan REÇBER²

ÖZ

Kadın konukevlerinin oluşturulma amacının, bir toplumda kadınların uğradığı veya uğrayabileceği çeşitli zararlardan (fiziki, psikolojik, maddi şiddet vb.) korunmalarını sağlamak olduğu söylenebilir. Aslında bir toplumda veya insanların yaşamlarını sürdürdüğü bir ortamda, kadın konukevi sayısının azlığı mutlak şekilde kadınların şiddetten uzak bir hayata sahip oldukları anlamına gelmez. Ayrıca, bahsi geçen bu tür toplumlar itibarıyla kadın konukevi sayısının fazlalığı da bu tür sorunların çözümünde yeterli olmayabilir. Bu düşünceler doğrultusunda çalışmada özellikle Türkiye’de kadın konukevlerinin gelişmiş bir toplum açısından işlevsellikleri incelenecektir. Bu anlamda, çalışmada konunun işleyişi açısından kadın konukevlerine hangi durumda asgari düzeyde ihtiyaç duyulacağı tezi veya argümanı savunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın Konuk Evi, Sosyal Hizmetler, Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezi.

¹ Bu çalışma 2018 yılının Nisan ayında savunulan ve jüri tarafından oybirliği ile kabul edilen “İnsan Hakları ve Sosyal Adalet Açısından Devletin Çocuklara ve Kadınlara Yönelik Sunduğu Hizmetler: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çalışanları Örneği” isimli doktora tezimin bir bölümünden kısmen alıntılanarak ve kısmen esinlenerek yazılmıştır (Reçber, 2018: *passim*).

² Sosyal Hizmet Uzmanı, recberb@uludag.edu.tr.

ARE FEMALE GUESTHOUSES FUNCTIONAL IN SOCIAL SERVICES?

ABSTRACT

The aim of establishing female guesthouses is to protect women from possible threats such as physical or psychological violence. Yet the small number of these guesthouses in communities does not necessarily mean there is no violence against women. Indeed, many such establishments would still not be adequate to deal with the problems arising from the violation of women's rights. The current study assesses the functionality of female guesthouses in Turkey in their communal contexts. The study argues that a minimal number of female guesthouses is required.

90

İİBF Dergi
37/2
Aralık
December
2018

Key Words: Female Guesthouse, Ministry of Family, Labour and Social Services, Directorate General on the Status of Women, Violence Prevention and Monitoring Centre.

GİRİŞ

Kadın konukevleri, Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı (ÇSHAB)'nın³ teşkilat yapısında yer alan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak şartları sağlamak kaydıyla Türkiye'de ihtiyaç doğrultusunda tesis edilmektedir. Ancak belirtmek gerekir ki kadın konukevlerinin metin içerisinde sunacağımız gibi belediyeler ve/veya il özel idareleri tarafından da ihtiyaca göre kurulmaları mümkündür.

Her şeyden önce kadın konukevinin kavramsal olarak ne anlama geldiğini açıklamak uygun olacaktır. Kadın Konukevi⁴, “fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü istismara veya şiddete uğrayan kadınların, şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanmak suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri ve kadın konukevi, sığınmaevi, kadın sığınağı, kadınevi, şefkatevi ve benzeri adlarla açılmış veya açılacak yatılı sosyal hizmet kuruluşu” (Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliği (KKAİHY) 3. Md., İ Bendi) olmaktadır [(bkz., <https://alo183.aile.gov.tr/bilgi-bankasi/kadin-konukevi>. (e.t.: 12.09.2018)].

³ Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın ismi son olarak Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname No 1)'nin 65. Maddesi ve devamında Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı şeklinde değiştirilmiştir (bkz.: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180710-1.pdf>).

⁴ ÇSHAB 06.09.2018 tarihinde yapmış olduğu açıklamada Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'ne bağlı 81 ilde 2697 kapasite ile 110 kadın konukevinin bulunduğunu, ayrıca belediyeler bünyesinde 32 (725 kapasite) ve “Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'ne bağlı 12 kapasite ile 1, Mor Çatı Sivil Toplum Kuruluşu'na bağlı 20 kapasite ile 1 tane olmak üzere toplamda 3 bin 454 kapasite ile 144 kadın konukevi”nin hizmet verdiğini belirtmiştir. Diğer yandan ÇSHAB, bakanlık bünyesinde “kadın konukevlerinde yönetici, psikolog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci, hemşire, öğretmen ve destek personeli ile birlikte toplamda bin 889 personel görev” yaptığını vurgulamıştır (<https://www.aile.gov.tr/basin-aciklamalari/bugun-06-09-2018-hurriyet-gazetesi-nde-137-siginma-evi-yetmiyor-basligi-ile-yayinlanan-haberle- ilgili-olarak-asagidaki-aciklamanin-yapilmasi-geregi- duyulmustur>. (e.t.: 13.09.2018).

Lampron ve Hurtubise'e göre kadın konukevlerinin dünyada sayısının artmasının ve işlevsel kılınmasının tarihi anlamdaki zamanı 1970'li yılların başlangıcına denk gelmektedir (Lampron, Hurtubise, 1996: 10). Bu durum daha sonraki tarihlerde ihtiyaç doğrultusunda çeşitli toplumlarda artan bir şekilde devam etmiştir. Ancak kadın konukevlerinin tarihi sürecinin Milattan Önceki döneme kadar dayandırıldığını, dünyadaki uygulamalarının çok detaylı bir konu olduğunu ve bu durumun ayrı bir çalışmayı gerekli kıldığını vurgulamak gerekir (geniş bilgi için bkz., Küçükali, 2016: 44-46).

92

İİBF Dergi
37/2
Aralık
December
2018

Kadın konukevi sayısının gelişmiş toplum yapılarında az olduğu söylenebilir. Böyle olmakla birlikte gelişmişlik düzeyi az olan toplumların bulunduğu bölgelerde kadına yönelik şiddetin fazla olmasına rağmen, kamu kudretini elinde bulunduran yapının konuya ilişkin olumlu iradesinin veya politikasının olmaması nedeniyle yeterli düzeyde önleyici ve koruyucu hizmet sunulmamaktadır. Bu hizmetlerden birisi de doğal olarak kadın konukevleri olmaktadır. Konuya ilişkin olarak öncelikle Türkiye'de kadın konukevlerinin açılma ve işletilme şartlarını değerlendirmeye almak uygun olacaktır.

1. KADIN KONUKEVINİN AÇILMASININ VE İŞLETİLMESİNİN ŞARTLARI

Kadın konukevinin açılması ve işletilmesi sosyal bir ihtiyaç doğrultusunda yapılmaktadır. Bu ihtiyacın erkekler açısından çok sınırlı düzeyde olmasının nedeni, erkeklerin kadınlar tarafından şiddete maruz bırakılmasının azlığından kaynaklanmaktadır. Bu anlamda bir devlette kadın konukevinin sayısal anlamda fazla olması aslında bu devlet için gurur duyulacak bir durum değildir. Zira bu sayının fazlalığının şiddetin yüksekliği ile doğrudan ilintili olduğu söylenebilir. Kadına karşı şiddet (bkz., https://www.vd.ch/fileadmin/user_upload/themes/vie_privee/ViolenceDomestique/pdf/01_Definition.pdf e.t.: 10.09.2018; Taşkale, Soygüt, 2016: 3-11) bir ülkede fazla olabilir. Kadın konukevinin azlığı kadına karşı şiddetin (bkz., Erim, Yücens, 2016: 538-541) de azlığına karine/kanıt teşkil etmeyebilir. Sosyal hizmet alanının temel yaklaşımlarından olan önleyici-koruyucu ve tedavi edici yaklaşımlar göz önüne alındığında, kadın konukevinin sayısının artırılmasıyla, orada şiddete uğrayan kadınlara tedavi edici hizmet(ler) sunulabilmektedir. Ayrıca kadın konukevlerinin yanı sıra oluşturulan Şiddeti Önleme ve İzleme

Merkez(ler)inin (ŞÖNİM) görevleri arasında şiddeti uygulayanlara yönelik eğitim, rehabilitasyon ve danışmanlık gibi hizmetler de yer almaktadır. Ancak devlet kadın konukevi açmanın yanında şiddeti önleme konusunda cezaların-yaptırımların titizlikle uygulanması önemlidir. Ayrıca anaokulu çağından başlayarak toplumun her katmanını kapsayacak genel eğitim politikalarında şiddeti önleme konusuna yer verilmesi de gerekir. Diğer yandan önleyici ve koruyucu tedbirlere gereken önem de verilmelidir. Belirtmek gerekir ki kadına karşı şiddeti bir anda ortadan kaldırmak mümkün olamayacağına göre, uzun vadede bu şiddetin sıfır tolerans seviyesine indirilmesini sağlayacak mekanizmaların da geliştirilmesi gerekir.

01.08.2014 tarihinde yürürlüğe giren Kadınlara Yönelik Şiddetin ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Sözleşme (kısa adıyla İstanbul Sözleşmesi) özellikle kadınlara/kız çocuklarına şiddet ve ev/aile içi şiddeti önlemeye ve cezalandırmaya ilişkin önemli düzenlemeler içermektedir (geniş bilgi ve değerlendirme için bkz., Bakırcı, 2015: 133-204; Cihan, Karakaya, 2017: 297-324). Konumuzun sınırları içerisinde kalmayı amaç edinerek şunu belirtmekte yarar vardır: Türkiye Cumhuriyeti Devleti bu sözleşmeye taraf olarak önemli diyebileceğimiz bir eylemde bulunmuştur. Ancak bu eylemin anlamlı ve etkin olabilmesi için sözleşmede bahsi geçen düzenlemelerdeki yükümlülüklerin gereğinin ülkemizde fiilen uygulamaya konulması gerekmektedir.

Türkiye’de kadın konukevinin açılması ve işletilmesine ilişkin 05.01.2013 tarihinde çıkarılan bir yönetmelik bulunmaktadır. Bu yönetmeliğin 1. maddesinden de anlaşılacağı üzere, kadın konukevi sadece ÇSHAB’na bağlı olarak kurulmamaktadır. Kadın konukevi ÇSHAB’na, belediyelere, il özel idarelerine ve sivil toplum kuruluşlarına ait olabilmektedir. Böyle olunca, bahsi geçen birimlere ilişkin açılan ve işletilen kadın konukevi söz konusu ise her bir birimin hukuki yapısını oluşturan kanuni düzenlemeleri dikkate almak gerekmektedir. Bu durumda 22.02.2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6. maddesini⁵, 03.07.2005 tarihli ve 5393

⁵ Bu Kanunun 6. maddesinin a bendi il özel idaresinin mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla, “sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; ilin çevre düzeni planı, bağımsızlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları;

sayılı Belediye Kanununun 14. maddesini⁶, 08.03.2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 22. maddesini⁷ ve 03.06.2011 tarihli ve 633 sayılı ÇSHAB'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. maddesinin 1. Paragrafının 4. bendini değerlendirmeye almak kaçınılmaz olmaktadır.

ÇSHAB, Türkiye'de koşulların sağlanması kaydıyla, sosyal ve kültürel yapı gibi hususları da dikkate alarak il veya gerekmesi halinde ilçelerde kadın konukevi açabilmekte ve işletilmesini sağlayabilmektedir. Büyükşehir belediyeleri, nüfusunun yüz bini geçtiği yerlerde oluşturulan belediyeler, il özel idareleri ve sivil toplum kuruluşları konukevi açabilmektedir. Ancak, gerçek kişilerin konukevi açma yetkisi bulunmamaktadır. Konukevinin açılmasına izin verilmesi, bunların denetlenmesi, devredilmesi ve açılış izninin iptal edilmesi gibi hususlarda yetki prensip olarak ÇSHAB'na aittir. (KKAİHY 4. Md. 1 ve 2. Prg.).

Kadın konukevlerinin nasıl ve ne şekilde açılacağına ilişkin düzenlemeler Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğin 6, 7 ve 8. maddelerde detaylı olarak yer almaktadır. Özellikle bu Yönetmeliğin 8. maddesinin 2. Paragrafında yer alan şu düzenleme oldukça ilginç ve düşündürücüdür. Düzenleme şu şekildedir: “Kadın ve çocukların güvenliği açısından avlusu ya da duvarla çevrelenmiş bahçesi olan korunaklı müstakil binalar tercih edilir” (KKAİHY 16. ve 17. Md.). Bu düzenlemenin lafzı itibarıyla kadınların ve/veya çocukların güvenliği için bu maddeye konulduğu söylenebilir. Yalnız

ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde” yapmakla görevli ve yetkili olduğunu düzenlemektedir.

⁶ Bu maddenin 4. bendinin son iki cümlesi şu şekildedir: “Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000’in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler”.

⁷ Bu madde kanunun uygulanmasını sağlamak gayesiyle bir yönetmeliğin çıkarılmasını öngörmektedir. 18.01.2013 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği’nin 7. maddesi kadın konukevine yönelik düzenleme içermektedir.

haliyle düzenleme sorunsuz olarak da değerlendirilebilir. Ancak, binanın duvarla çevrili ve korunaklı olarak dizayn edilmesinin temel nedeni özellikle kadınlara karşı şiddet kullanan erkeklerden bu kadınların korunması olmaktadır. Oysaki bina korunaksız olsa dahi bu binalarda yer alan kadınlara yönelik yapılabilecek olası şiddet eylemlerinin öncelikle kolluk kuvvetleri tarafından önlenmesi ve bu eylemlere karşı caydırıcı nitelikte cezaların olması gerekir. Elbette caydırıcı ceza mekanizması geliştirilse bile yine de bu eylemlerin engellenmesi mümkün olamayabilir. Bu durumda her zaman için en iyi çözüm olarak sunulan eğitim sistemindeki eğitici ve öğretici unsurların devreye sokulması önemli olmaktadır.

2. KADIN KONUKEVINİN İÇYAPISI İTİBARIYLA ÖNGÖRÜLEN ŞARTLAR

Konukevinde kalacak kadınların yaşamlarını tek başlarına ve varsa bebekleriyle (çocuklarıyla) birlikte sürdürmeleri için modern nitelikteki koşulların oluşumunu sağlamak ÇSHAB'nın denetim yetkisindedir. Bu konuda Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğin 8. maddesinde detay düzenlemeler mevcuttur. Bahsi geçen koşulları bir anlamda genel olarak ÇSHAB'nın kadın konukevi itibarıyla sunduğu hizmetler şeklinde de değerlendirmek olasıdır. Bunları genel anlamda şu şekilde sıralamak mümkündür: Kadın konukevi tarafından:

- Her kadın için, mümkün olduğunca var ise çocukları ile birlikte kalabileceği bir odanın ayrılması;
- Bir odanın, en fazla iki kadın tarafından paylaşılmasının sağlanması;
- Bebekli (çocuklu) kadınlar için tek kişilik odaların bulunması ve odalarda kadınlar için ranza sisteminin kullanılmamasına özen gösterilmesi;
- Odalarında tuvalet ve banyo yer almayan mekânlarda, tuvalet ve banyon ortak kullanılacak ise bunların en fazla üç kadının paylaşacağı şekilde tahsis edilmesi;

- 2013 yılı itibarıyla Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliği'nin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren hizmete açılacak konukevinde her odada tuvalet ve banyo olmasına özen gösterilmesi;
- Konukevinin kapasitesi doğrultusunda yeterli sayı ve genişlikte salon, oturma, yemek ve kadınlar için etkinlik/faaliyet odasının bulunması;
- Çocuklara yönelik eğitim, yaş itibarıyla kreş, eğitim ve rehabilitasyon, oyun, etkinlik ve çalışma odalarının oluşturulması;
- Ayrıca depo, mutfak, çamaşırhane, kurutma, ütü odası, kiler ve ihtiyaç duyulabilecek diğer bölümlerin tesis edilmesi;
- Binanın, koşulları ve bulunduğu yerin iklimi dikkate alınarak ısıtılması ve soğutulması;
- Konukevinin kadınların ve çocukların kendilerini resmi bir kurumda değil, normal bir ev ortamında olduklarını hissettirecek şekilde ihtiyaçlar doğrultusunda döşenmesi;
- Kadınların ve çocukların, konukevindeki cihazların kullanımı konusunda bilgilendirilmesi, cihazların ve odada bulunan eşyaların durumu bir tutanak altına alınarak kadına teslim edilmesi ve kadının konukevinden ayrıldığı esnada cihazların, diğer eşyaların ve odanın teslim edildiği durumda olmasına özen gösterilmesi;
- Konukevi ihtiyaçlarında kullanılmak üzere hizmete tahsisli bir araç bulunması, gerektiği takdirde hizmet alımı yoluyla sürücülü araç kiralınması,
- Konukevinin engellilerin ihtiyaçları dikkate alınarak düzenlenmesi; sağlanmalıdır (KKAİHY 8. Md.).

3. KADIN KONUKEVİNE BAŞVURU ŞEKLİ VE KABUL

Aşağıda açıklayacağımız gibi çeşitli nedenlerle (özellikle şiddete maruz kalma veya kalma tehlikesi vb.) kadınlar konukevlerinde

kalmak gayesiyle müracaat yapabilmektedir. Bu konuda prensip olarak müracaat ÇSHAB il müdürlüğüne, ŞÖNİM, eşdeğer düzeyde görev üstlenen kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili yönlendirici birimlerine veya kolluk birimlerine yapılmaktadır. Kadının veya kadınların şiddete maruz kaldığını tespit eden kişilerin bildirimleri, müracaatları kabul edilerek yetkilendirilmiş kurum/birim tarafından ihbar kabul edilerek durum değerlendirilmesi yapılmaktadır. Kadınların konukevine doğrudan müracaatları kabul edilmemekte, prensip olarak bu müracaatlar ŞÖNİM'e aktarılmaktadır. Müracaatları kabul edilen kadınların konukevine kabulünde herhangi bir belge istenmemekte ve konukevi idaresi, resmi kimlik belgesine sahip olmayan kadınların kimlik belgesini edinmeleri için gereken işlemlerde yardımcı olmaktadır (KKAİHY 11. Md.).

Bulunulan yerdeki mülki amir, aile mahkemesi hâkimi veya gecikmesinde sakınca bulunan durumlarda kolluk amirinin kararı dikkate alınarak ŞÖNİM tarafından ilk kabul birimine veya duruma göre konukevine müracaatta bulunan kadın kabul edilmektedir. ŞÖNİM'e yapılan müracaatlarda, kadının yazılı istemi alınmakta ve kadına yönelik durum değerlendirilmesi yapılmaktadır. ŞÖNİM tarafından yapılan değerlendirmenin sonucunda kadının başvurusu kabul edildiği takdirde, kadın ilk kabul birimine⁸ yönlendirilmektedir. Böyle olmakla birlikte ŞÖNİM tarafından, konukevine kabulü uygun görülen kadın ve varsa beraberindeki çocuklar, durumun gerektirdiği hallerde kabul için aranan bilgi ve belgeler sonradan tamamlanmak üzere doğrudan konukevine de gönderilebilmektedir. ŞÖNİM'ler tarafından doğrudan konukevine kabul edilen veya ilk kabul biriminde kalanlardan konukevine yerleştirilmesi uygun görülen kadınlar ve varsa beraberindeki çocukları, ÇSHAB, belediye, il özel idaresi veya sivil toplum kuruluşlarına ait konukevine yerleştirmeleri sağlanmaktadır.

⁸ Müracaatta bulunan kadınların ilk kabul birimine geçici kabullerinin yapılabilmesi için gerekli bilgi ve belgeler şunlardır: Başvuru dilekçesi, ön görüşme formu, kadının konukevi kurallarına uyacağına dair taahhütname ve kimlik bilgisi beyanı (KKAİHY 12. Md 3.Prg.).

Konukevi yönetimi, ŞÖNİM'in izni olmadan bu kişileri takdir yetkisi doğrultusunda konukevinden çıkaramamaktadır⁹.

4. KADIN KONUKEVİ HİZMETİNDEN YARARLANABİLECEK KİŞİLER

Kadın konukevi hizmetinden yararlanabilecek kişiler için şiddete uğrama ve/veya şiddete uğrama tehlikesi olgusu dikkate alınarak karar verilmektedir. Bu kategoride bulunan kadınların beraberindeki çocukları için de kabul usulü uygulanmaktadır.

98

İİBF Dergi
37/2
Aralık
December
2018

⁹ ŞÖNİM tarafından geçici kabul ile ilk kabul birimine yerleştirilen kadınların ve varsa beraberindeki çocukların, konukevine kabulü sırasında aşağıdaki belgelerin tamamlaması gerekmektedir. Bu belgeler şunlardır:

1. Sosyal inceleme raporu;
2. Sosyal inceleme raporuna göre veya ŞÖNİM'in gerek gördüğü hallerde kadının bulaşıcı ve sürekli tıbbi bakım isteyen bir hastalığının bulunmadığı, ruh sağlığının yerinde olduğu, alkol veya madde bağımlısı olup olmadığına dair sağlık raporu;
3. Yapılan mesleki çalışmalara ilişkin raporlar ve müdahale plânı;
4. Kadının sorunlarının çözümüne ilişkin yapılan yazışmalar ile gerekli form, tutanak ve diğer belgeler;
5. Konukevine anneleri ile birlikte kabul edilen çocuklarla yapılan mesleki çalışmalara ilişkin raporlar;
6. Gerekli görülmesi halinde kadının hayati tehlikesinin bulunup bulunmadığına dair kolluk tarafından hazırlanan risk değerlendirme raporu veya raporları (KKAİHY 12. Md 5.Prg.).

Kadın konukevinde kalanlara ilişkin düzenli kayıt tutulmakta ve veri tabanına işlenmektedir. Hakkında gizlilik kararı verilmekle beraber konukevine kabulü yapılan kadınlar için ŞÖNİM tarafından kodlu kimlik kartı hazırlanarak verilmektedir. Bu kimlik kartı, kadınların konukevinden ayrılmaları halinde geri alınmaktadır. Kimlik kartında, kadının kimlik numarası, bulunulan ilin ve konukevinin kod numarası, kadına verilen numara, konukevine giriş tarihi ile başlamak üzere tespit edilen bilgiler bulunmakta ve veri tabanına işlenmektedir. Aynı kadının farklı yerlerdeki başvurularında da kadının kendine ait kodu sabit tutulmakta ve kullanılmaya devam edilmektedir (KKAİHY 12. Md 6, 7. Prg.).

Böyle olmakla birlikte 18 yaşından küçük olan ve şiddet mağduru olan çocuklar, sosyal çalışmacı ve çocuk gelişimi uzmanı tarafından uygun görülmesi halinde ÇSHAB il müdürlüğünce uygun bir sosyal hizmet kuruluşuna yerleştirilmesi mümkün olabilmektedir. Bu yerleştirme işleminin yapılabilmesi için ÇSHAB Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne yazılı bildirim yapılması gerekmektedir. Ayrıca 18 yaşından küçük kız çocukları anneleri ile birlikte konukevi hizmetinden yararlanabilmektedir. Fakat 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınlar ile engelli çocuğu bulunan kadınlar durumu farklı olabilmektedir. Bu konuda bu kişilerin can güvenliği riskinin olmaması şartıyla, sosyal inceleme raporu doğrultusunda, ŞÖNİM tarafından uygun görülmesi halinde, kira ve işesi karşılanmak üzere bağımsız bir konutun kiralanması yoluyla bunların barındırılması veya korunması sağlanabilmektedir.

Kiralanması söz konusu olan konutlar için ilgili idareden alınacak yapı kullanma izin belgesi, yangına karşı gerekli önlemlerin alındığını gösteren itfaiye raporu, binanın tapu senedi örneği, kira sözleşmesi örneği, binanın fiziksel koşulları, hizmet bölümleri, tefrişi, kapasitesi, personel durumu ve genel olarak hizmete uygunluğu hakkında il müdürlüğünce düzenlenen rapor istenmektedir.

Bahsi geçen durumda eğer konut kiralanması yoluna gidilmişse, kira, depozit ve diğer cari giderler konukevi bütçesinin ilgili kalemlerinden ödenmektedir. Kiralanan konutların, konukevine yakın, tercihen mobilyalı ve her bir kişi için en az yirmi metrekare yaşam alanından olmasına özen gösterilmektedir. Bazı ilçelerde konukevi olmasa bile ihtiyaca göre konut kiralanabilmektedir (KKAIHY 13. Md C Bendi).

Şiddete maruz kalmış ve/veya şiddete maruz kalma ihtimali olan kadınlarla ilgili ilk kabul biriminde psikiyatrik desteğe ihtiyacı olduğu tespit edilen veya gözlemlenen kadınlar hakkında psikiyatri uzmanı tarafından rapor düzenlenmektedir. Bu raporda kadının toplu olarak yaşanan yerde kalabileceğine dair açıklamanın olması gerekmektedir. Bu rapor doğrultusunda bahsi geçen kişiler konukevine kabul edilmektedir. Sağlık kontrolü neticesinde bulaşıcı hastalığı olduğu tespit edilen veya ağır hastalığı olan kadınlar mevzuat izin verdiği ölçüde tedavi edilmektedir. Ancak ilgili kişinin tedaviyi kabul etmeme hakkı bulunmaktadır (KKAIHY 13. Md Ç ve D Bendi). Eğer ilgili kişi tedaviyi kabul etmezse Değerlendirme

Komisyonunun¹⁰ kararı ve ŞÖNİM'in onayı ile konukevinden çıkarılmaları süreci işletilebilmektedir (KKAIHY 19. Md C Bendi).

Şiddete maruz kalan altmış yaşını geçmiş ve akıl ile ruh sağlığı yerinde olmadığı gözlemlenen veya zihinsel engelli kadınlar, uygun sosyal hizmet kuruluşuna yerleştirilmekte ve yerleştirme işlemi Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bildirilmektedir. Alkol, uyuşturucu vb. nitelikteki madde bağımlıları, tedaviye başlamaları ve devam etmeleri koşulu ile konukevine kabul edilebilmektedir. Rehabilitasyon ve güçlendirme aşamasında farklı hizmet türüne ihtiyaç duyan kadınlar, ÇSHAB tarafından bu hizmet için kurulacak ve bünyesinde uzman personelin istihdam edileceği ihtisaslaşmış konukevine yerleştirilmektedir. Kadınların öz bakımlarını yapamayacakları tespit edildiğinde, bu kadınlar öz bakımları ile ilgilenebilecek donanıma sahip kuruluşlara yerleştirilmeleri sağlanmaktadır. Bedensel ve zihinsel engelli kadınlar için konuya yönelik uzman olan kamu veya sivil toplum kuruluşlarından destek alınmaktadır¹¹.

100

İİBF Dergi
37/2
Aralık
December
2018

5. KONUKEVINDE KALIŞ SÜRESİ

Kadınların (varsa çocukları ile birlikte) konukevinde kalmaları sürelidir. Bu anlamda ilk kabul birimine kabul edilmesinden başlayarak altı ay süreyle kadının konukevinde kalması mümkündür. Altı aylık süre olağan durum için geçerlidir. Oysa ki, kadının konukevinde uzmanların (prensip olarak sosyal çalışmacı) gözlemleri doğrultusunda hazırlayacakları raporlarla kalış süresi kadının güçlenme sürecine bağlı olarak uzatılabilmektedir. Bu sürenin uzatılması, belirttiğimiz gibi sosyal çalışmacı ve kadının

¹⁰ Kadın konukevinde görev yapan Değerlendirme Komisyonu, konukevi müdürün başkanlığında sosyal çalışmacı, psikolog, öğretmen, çocuk gelişimcisi ve hemşireden oluşmaktadır. Değerlendirme Komisyonu'nun kararlarına karşı itiraz mercii ŞÖNİM'dir. (KKAIHY 49-51. Md.).

¹¹ Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğin 13. maddesinin e ile h bentleri. Ayrıca belirtmek gerekir ki herhangi bir suç nedeniyle adli merciler tarafından haklarında arama, yakalama, zorla getirilme, tutuklama kararı verildiği tespit edilen kadınlar derhal kolluk birimlerine bildirilmekte ve haklarında genel düzenlemeler çerçevesinde işlem yapılmaktadır (KKAIHY 13. Md I Bendi).

çocuğu/çocukları var ise çocuk gelişimcinin görüşü alınarak, değerlendirme komisyonu tarafından belirlenmektedir. Ayrıca, mülki amir veya aile mahkemesi hâkimi tarafından hakkında barınma tedbiri kararı verilen kadınlar kararda belirtilen süre kadar konukevi hizmet(ler)inden yararlanabilmektedir. Ancak gelişen koşullar itibarıyla tedbir kararının, süresinin veya şeklinin değiştirilmesi, değerlendirme komisyonunun tespiti ve ÇSHAB'na bağlı il müdürlüğünün yazılı girişimi ile ilgili merciden istenebilmektedir (KKAİHY 14. Md).

Kadın konukevinde güvenliği sağlamak gayesiyle konukevine giriş çıkış saatlerine yönelik sınırlandırma getirmek mümkündür. Hatta bu konuda Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğin 15. maddesi *“bölgesel koşullar ile kadının durumu dikkate alınarak müdürün teklifi ve ŞÖNİM'in onayı ile”* bu saatlerin belirlendiğini öngörmektedir. Ancak maddede bahsi geçen *“bölgesel koşullar”*ın ne olduğu ise belirtilmemektedir. Bu tümceden anlaşılması gereken her bir bölgenin kadına yönelik yaklaşımı dikkate alınarak konukevine giriş çıkış saatlerinin belirlendiğidir. Böyle bir uygulamanın kadın açısından veya toplumsal yönden ne kadar düşündürücü olduğu açıktır. Böyle bir tümcenin Yönetmeliğe konulması Türkiye’de bölgeler itibarıyla kadına yüklenen anlam farklılığının itirafı/ifşası olmaktadır.

Konukevi hizmetlerinden yararlanan kadın yazılı bildirimde bulunmak ve ilgili birimlerin de uygun görmesi kaydıyla en çok 15 gün süre ile konukevinden ayrı bir yerde kalabilir. Bu süre, konukevi hizmetlerinden faydalanma süresinden indirilmektedir (KKAİHY 15. Md.).

6. KADIN KONUKEVINDE SUNULAN HİZMETLER

Kadın konukevinde kalan kadın ve varsa beraberindeki çocuklara doğrudan veya ŞÖNİM aracılığıyla yönlendirilen kuruluşlar aracılığıyla, güvenlik, danışmanlık, yönlendirme, psikolojik, hukuki, tıbbi destek, geçici maddi yardım, iş bulmaya yardımcı olma, kreş, mesleki eğitim kursu, grup çalışmaları, çocuklar için burs imkânı, sosyal, sanatsal ve sportif faaliyetler şeklinde hizmetler olanaklar içerisinde sunulmaktadır. Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğinin 19. maddesi itibarıyla

belirttiğimiz bu hizmetlerin içerisinde kreşin sayılması ve anaokulunun sayılmaması oldukça ilginçtir. Ancak, aşağıda sunacağımız gibi bahsi geçen yönetmeliğin 22. maddesi bu çocukların okul hizmetinden yararlanacağını öngörerek anaokulunu normal ilköğretim vb. eğitim-öğretim olgusu içerisinde değerlendirmektedir.

Bu hizmetlerin sürekliliğini ve güvenliğini sağlamak gayesiyle kadın konukevinde haftanın her günü yirmi dört saat üzerinden nöbet sistemi kapsamında kadın konukevinin idaresi tarafından planlama yapılmaktadır (KKAİHY 20. Md.).

102

İİBF Dergi
37/2
Aralık
December
2018

Kadın konukevinde kalan kadınlara üç öğün, çocuklara bu üç öğünün yanı sıra iki de ara öğün verilmektedir. Hekim(ler) tarafından teşhisi konulmak kaydıyla özel diyetle tâbi tutulan kadınlara ve çocuklara farklı beslenme şekli uygulanmaktadır (KKAİHY 21. Md.).

Kadın konukevinde çağdaş hukuk normlarına uygun bir uygulamanın benimsenmesi önemlidir. Bu doğrultuda, kadınlara yönelik temel hak ve özgürlüklerinin dikkate alındığı bir uygulamaya tâbi tutulmaları ve konukevinde tesis edilecek işlemlerde kadının beyanının esas alınması ve bu konuda delil göstermeye zorlanmaması gerekir. Konukevinde istihdam edilen personel, konukevinde kalan kadınlar adına karar alamamakta ve kadınlar hakkında tesis edilecek işlemlerde kadınlara bilgi verememektedir. Ancak, konukevinde kalan kadınlar mevzuatın öngördüğü ve izin verdiği ölçüler kapsamında aldıkları kararlardan ve bu kararların doğurduğu sonuçlardan kendileri sorumludur. Konukevindeki personelin temel amacı, burada kalan kadınların ekonomik (kadınların çalışma yaşamındaki rolü konusunda bkz., Battagliola, 2001: 157-177) sosyal ve psikolojik açıdan güçlendirilmelerini sağlamaktır. Bu nedenle, konukevinde istihdam edilen personelin, alanı itibarıyla uzman olması, olası hukuk dışı eylemleri ve işlemleri azaltacaktır. Örneğin istihdam edilen personel, kadına şiddet (bkz., Aytaç, Dursun, 2013: 67-78) uygulayan veya uygulama ihtimali bulunan kişilere uzlaşma teklif edemez ve arabuluculuk yapamaz. Ayrıca bu personel, kuraldışı durumlar saklı kalmak kaydıyla, konukevinin adresini veya kısacası iletişim bilgilerini, burada bulunan kadınlar ile çalışanların kişisel bilgilerini gizli tutmak yükümlülüğündedir. Konukevindeki faaliyetlere katılma gerekli izinler alındıktan sonra gönüllülük esasına tâbidir. Kadın konukevinde, kadınlara ilişkin hizmetlerin yürütülmesinde mevzuata uygun olmak kaydıyla, kamu kurum ve

kuruluşlarının, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, üniversitelerin, yerel yönetimlerin, vakıfların, derneklerin ve diğer sivil toplum kuruluşlarının, gönüllü gerçek ve tüzel kişilerin veya özel sektörün desteği alınabilmektedir (KKAIHY 4. Md. 3. Prg.).

Kadın konukevinde hizmetin nitelikli sunulması gayesiyle yeterli nitelikte ve sayıda personelin istihdam edilmesi önemlidir. Bu amaçla, kadın konukevinde öncelikli olarak kadın olması tercih edilerek, çocuk gelişimi, psikoloji, öğretmenlik ve sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun sosyal çalışma görevlileri, hemşire, çocuk eğitici, memur, aşçı ve bakım elemanının istihdam edilmesi sağlanmaktadır. Kadın konukevinde işin özelliği dikkate alınarak dış güvenlik personeli ve sürücü olarak erkekler istihdam edilebilmektedir. Ayrıca kadın konukevinde sosyal çalışma görevlilerinin alanlarına ilişkin en az dört yıllık lisans eğitimi veren fakültelerin ilgili bölümlerinin birinden mezun olanlar arasından bir müdür (kadın olması ilk tercih olarak) atanarak konukevinin idari yapılanması veya fonksiyonu tamamlanmaktadır. Kadın konukevinde ihtiyaç doğrultusunda, hizmet satın alma yolu kullanılarak yarım veya tam zamanlı olarak pedagoğ, psikiyatrist, özel eğitim öğretmeni veya ihtiyaç duyulan diğer meslek elemanları da istihdam edilebilmektedir (KKAIHY 33. Md.).

7. KADIN KONUKEVLERİNDE TEDAVİ VE EĞİTİM YARDIMI

Kadın konukevinde kalan kadınlar olası sağlık sorunlarına ilişkin, diğer yasal düzenlemeler de dikkate alınarak tedavi hizmetinden yararlanabilmektedir. Eğer kadına yönelik koruyucu tedbir kararı alınmış ise, ilgili kadın Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanununun 19. maddesi gereğince muayene ve tedavi yardımından yararlandırılmaktadır. Bu konuda kadınlara, tedavileri devam ettiği sürece ve sağlık raporlarının temin edilmesinde sağlık kuruluşlarından öncelikli olarak yararlanma hakkı tanınmaktadır (KKAIHY 24. Md.). Bu durumu kadına yönelik pozitif ayrımcılık kapsamında değerlendirebiliriz.

Kadın konukevinde kalan kadınların, meslek edinmelerini sağlamak gayesiyle kadının istemine istinaden yeteneği de değerlendirmeye alınarak uygun görülen eğitimleri alması sağlanabilmektedir. Bu tür

bir durumda, eğitim giderleri ÇSHAB bütçesinden konukevine aktarılan ödenekten karşılanmaktadır (KKAIHY 25. Md.).

8. KADIN KONUKEVLERİNDE KALAN ÇOCUKLARA İLİŞKİN SUNULAN HİZMETLER

Anneleri ile beraber konukevine kabul edilen çocuklar da konukevinin sunduğu hizmetten doğal olarak yararlanmaktadır. Anneleriyle beraber konukevinde kalan çocukların eğitimlerini almaları veya sürdürebilmeleri için konukevine en yakın eğitim-öğretim kurumuna (okula) ŞÖNİM tarafından verilen kodlu kimlik kartıyla (gizlilik esası korunarak, bkz., Gül, Sipahi, 2017: 81-106) kesin kayıtları yapılmaktadır. Bu kapsamdaki çocukların yerleşim yeri/ikamet adresi olarak aksine bir durumun olmaması kaydıyla ŞÖNİM olarak gösterilmektedir. Okul öncesi (anaokulu) kategorisindeki çocukların gelişimi ve eğitimi, kadın konukevi tarafından okul idaresi ile işbirliği yapılarak takip edilmekte veya sürdürülmektedir (KKAIHY 22. Md.).

Şiddete uğrayan veya uğrama ihtimali bulunan ve bu anlamda ilk kabul birimine veya konukevine kabul edilen ancak gelirinin olmadığı tespit edilen kadınlara ve beraberindeki çocuklara, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında geçici maddi yardım yapılmasına karar verilmemiş olması durumunda sosyal inceleme raporlarına dayanılarak konukevi müdürünün teklifi ve ŞÖNİM'in onayı ile bahsi geçen kanunun 17. maddesinde¹²

¹² KKAIHY 17. Md. şu şekildedir: “(1) Bu Kanun hükümlerine göre geçici maddi yardım yapılmasına karar verilmesi hâlinde, onaltı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının otuzda birine kadar günlük ödeme yapılır. Korunan kişinin birden fazla olması hâlinde, ilave her bir kişi için bu tutarın yüzde yirmisi oranında ayrıca ödeme yapılır. Ancak, ödenecek tutar hiçbir şekilde belirlenen günlük ödeme tutarının bir buçuk katını geçemez. Korunan kişilere barınma yeri sağlanması hâlinde bu fıkrada belirlenen tutarlar yüzde elli oranında azaltılarak uygulanır.

(2) Bu ödemeler, Bakanlık bütçesine, geçici maddi yardımlar için konulan ödenekten karşılanır. Yapılan ödemeler, şiddet uygulayandan tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilemeyenler 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgili vergi dairesi tarafından takip ve tahsil edilir.

öngörülen oranda harçlık ödenebilmektedir. Bu kişilere harçlık, konukevi tarafından hazırlanan bordroya göre, imza karşılığında her ayın birinci günü peşin olarak ödenmektedir. Ancak ilk kabul aşamasının ayın değişik günlerine denk gelmesi nedeniyle ayın onuncu gününe kadar kadın konukevine kabul işlemleri tamamlanan ve kabul edilen kadınlara ve yanındaki çocuklara tam harçlık, daha sonra kabul edilenlere ise kaldıkları gün sayısı üzerinden hesaplanarak harçlıkları verilmektedir. İş bulan veya işe yerleştirilen kadınlar itibarıyla alınan harçlıklar ilk maaşın alımından itibaren kesilmektedir¹³.

Konukevinde kadınlarla birlikte kalan ve eğitim-öğretim gören çocuklar ile çeşitli nedenlerle bu kategoride olmayan ve aynı zamanda bir işyerinde istihdam edilmeyen çocuklara ÇSHAB'na bağlı çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtlarında kalan çocuklara verilen miktar kadar herhangi bir kesinti yapılmaksızın harçlık verilmektedir. Burada bahsi geçen harçlıklar, eğer konukevi ÇSHAB'na aitse Bakanlığın, belediyeye bağlı ise ilgili belediyenin, il özel idaresine mensupsa il özel idaresinin ve sivil toplum kuruluşlarına ait bulunuyorsa yine Bakanlığın bütçesinden karşılanmaktadır. Kadın ve varsa çocuklarına giysi yardımı aynı olarak yapılmaktadır¹⁴. Bu anlamda belirlenen ihtiyaç doğrultusunda kadınlara ve beraberindeki çocuklara verilecek veya dağıtılacak giysilerin rengi ve biçimi ilgili konukevi tarafından belirlenmekte, mevsime, çocukların yaşına ve cinsiyetine uygun olarak satın alınmakta ve tutanakla kadınlara teslim edilmektedir. Burada belirtilmesi gereken en önemli olgu, Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğin 23. maddesi itibarıyla, giysilerin renkleri ile biçimlerinin ilgili kadın konukevi idaresince belirlenmesidir. Oysaki konuya ilişkin en

(3) *Korunan kişinin gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit hâlinde yapılan yardımlar, bu kişiden 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir*”.

¹³ KKAİHY 23. Md. 3. Prg gereğince bu ödemeler için ilk kabul birimi veya kadın konukevine kabul edilen kadın ve beraberindeki çocuk sayısının, aylık ortalaması üzerinden yapılan hesaplama neticesinde elde edilen tutar uyarınca konukevi müdürlüğüne avans açılmakta ve ödemeler bu avans üzerinden yapılmaktadır.

¹⁴ Bu yardımdan yararlanacak kadınlar a ve çocuklarına verilecek giyeceklerin türü ve miktarı Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğin Ek-1 ve Ek-2'deki listelerinde belirtilmektedir.

azından kadınların görüşleri alınarak değerlendirmeye tâbi tutulması beklenen ve arzulanan bir yaklaşım olabilir. Bu husus bahsi geçen yönetmelikte vurgulandığı gibi giderilmeye çalışılmıştır. Zira yönetmeliğin 23. maddesinin 6. Paragrafında yer alan şu düzenleme bu durumu destekler niteliktedir: “Giyim eşyalarının renk ve modellerinin aynı olmamasına özen gösterilir” (KKAIHY 23. Md.).

9. KADIN KONUKEVINDE KADINA SUNULAN HİZMETLERİN SONLANDIRILMASI

106

İİBF Dergi
37/2
Aralık
December
2018

Kadının talepte bulunması, kalış süresinin sona ermesi, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun gereğince barınma tedbirine karar verilen ve bu anlamda konukevinde kalan kadının bu kararın kaldırılmasını ilgili merciden yazılı olarak talep etmesi halinde, güvenlik veya başka bir nedenle kadının başka bir konukevine nakledilmesine karar verilmesi gibi durumlarda kadın ve varsa beraberindeki çocukları konukevinden ayrılabilir. Kadın konukevinden ayrılan kadınlar (bkz., Kelebek, 2017: 79-87) şartların oluşması ve gerekli prosedürün tamamlanması kaydıyla tekrar konukevine kabul edilebilmektedir (KKAIHY 28. Md.).

Kadınların ve varsa beraberindeki çocukların konukevinden çıkarılmaları da olasıdır. Kadının konukevinin kurallarını ihlal etmesi (ilk uyarıdan sonra ihlale devam ettiğinin sosyal inceleme raporuyla tespit edilmesi kaydıyla), kabul koşullarına sahip olmadığından sonradan anlaşılması, bulaşıcı ve sürekli tedaviyi gerekli kılan hastalığının olmasına rağmen tedaviyi reddetmesi gibi nedenlerle Konukevi Değerlendirme Komisyonu'nun kararı ve ŞÖNİM'in onayı ile konukevinden çıkarılabilmektedir. Bu karar İl Müdürlüğü aracılığıyla ÇSHAB Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'ne iletilmektedir. Bu karara karşı kadının İl Müdürlüğü'ne bir hafta içinde itiraz etme hakkı bulunmaktadır. Kadının konukevine tekrar kabulü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün iznine tâbi kılınmıştır (KKAIHY 29. Md.).

SONUÇ

Türkiye'de şiddet gören veya görme tehlikesiyle karşı karşıya kalan kadınlar için 2013 yılı itibarıyla benimsenen yönetmeliğe göre

Sosyal Hizmetlerde Kadın Konukevleri İşlevsel mi?

konukevleri oluşturulmaktadır. Teorik anlamda ilgili yönetmeliğin bazı düzenlemeleri eleştiriye tâbi tutulsa bile, günümüzde bu yönetmelik birçok ihtiyaca cevap verebilecek niteliktedir.

Kadın konukevi gibi yapılanmalar sosyal ihtiyaç doğrultusunda devletin sosyal politikası ile de doğrudan ilintilidir. Bu durumda kimi kez teorik nitelikteki düzenlemeler eksiksiz olsa bile, bu düzenlemelerin gereği olan uygulamaların yeterince verilmemesi en azından kadın konukevi itibarıyla sosyal ihtiyacı karşılamayabilmektedir. Yukarıda vurguladığımız gibi, kadın konukevi tarzı yapılanmalar sosyal hizmetin bir nevi gereği olmaktadır. Aslında arzulanan veya hedeflenen durum, kadınlara yönelik şiddetin veya şiddet potansiyelinin sıfırlanmasıdır. Bunun olabilmesi için anaokulu seviyesinden başlamak kaydıyla toplum içerisindeki kişilerin nitelikli ve toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı bir eğitim sürecinden geçirilmesidir. Bu durum bile şiddeti veya şiddet potansiyelini sıfırlamaya yetmeyebilir. Konuya ilişkin yapılması gereken sosyal hizmet kategorisinde kadına yönelik şiddette önleyici ve koruyucu hizmetlerin gerek teoride ve gerek uygulamada etkin olarak devreye sokulmasıdır.

107

İİBF Dergi
37/2
Aralık
December
2018

KAYNAKÇA

Aytaç, Serpil; Dursun, Salih (2013). "Çalışma Hayatında Kadına Yönelik Şiddet: Sağlık Sektöründe Bir Uygulama", *Prof. Dr. Füsün Sokullu-Akıncı'ya Armağan, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Cilt: LXXI Sayı: 1 (2 Cilt), Legal Yayıncılık, 67-78.

Erim Burcu, Rahşan; Yüçens, Bengü (2016). "Kadına Yönelik Şiddet ve Kadın Sığınma Evleri", *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 25(4), 536-549.

Küçükali, Adnan (2016). "Kadın Konukevi Müdürlüğünden Hizmet Alan Kadınların Genel Profili ve Kurumlardan Aldıkları Hizmetlerin Verimliliği: Erzurum, Erzincan ve Bayburt Örneği", *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 14, 43-57.

Battagliola, Françoise (2001). "Le Travail Des Femmes: Une Paradoxe Emancipation", *Le travail sans fin? Réalités du travail et transformations sociales, Cités*, No. 8, Presses Universitaires de France, 157-177.

Cihan, Ümran; Karakaya, Handan (2017). "Kadın-Erkek Kavramları Bağlamında Şiddet ve Şiddetle Mücadelede Sosyal Hizmetin Rolü", *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:17, Yıl:17, Sayı: 4, 17, 297-324.

Gül Songül, Sallan; Sipahi, Esra Banu (2017). "Eviçi Şiddetle Mücadelede Can Simidi Olan Kadın Sığınmaevlerinde Gizlilik ve Güvenlik Sorunsalının Aşılmasında Teknolojinin Rolü", *Toplum ve Demokrasi*, 11 (24), Temmuz-Aralık, 81-106.

Kelebek, Görkem (2017). "Sığınma Evinden Ayrılan Kadınların Sürdürebilir Yaşamları", *Akademia Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 1, Sayı 3, 79-87.

Lampron, Christiane; Hurtubise Yves (1996). *Les Maisons de Transition Pour Les Femmes Victimes de Violence Conjugale*. Quebec: Société d'habitation du Québec Direction des communications.

https://www.vd.ch/fileadmin/user_upload/themes/vie_privée/ViolenceDomestique/pdf/01_Definition.pdf (e.t.: 10.09.2018).

<https://alo183.aile.gov.tr/bilgi-bankasi/kadin-konukevi> (e.t.: 12.09.2018).

<https://www.aile.gov.tr/basin-aciklamalari/bugun-06-09-2018-hurriyet-gazetesi-nde-137-siginma-evi-yetmiyor-basligi-ile-yayinlanan-haberle-ilgili-olarak-asagidaki-aciklamainin-yapilmasi-geregi-duyulmustur> (e.t.: 13.09.2018).

Sosyal Hizmetlerde Kadın Konukevleri İşlevsel mi?

Taşkale, Nermin; Soygüt Gonca (2016). "Kadın Sığınma Evlerinde Kalan Şiddet Mağduru Kadınlar: Demografik ve Sosyoekonomik Bir İnceleme", *Türk Psikoloji Yazıları*, 19 (Özel Sayı), 3-11.

Reçber, Bircan (2018). "İnsan Hakları ve Sosyal Adalet Açısından Devletin Çocuklara ve Kadınlara Yönelik Sunduğu Hizmetler: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çalışanları Örneği", (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

109

İİBF Dergi
37/2
Aralık
December
2018

SUMMARY

Female guesthouses in Turkey have been established and maintained in accordance with a regulation adopted in 2013. Their physical structures and the staff employed in them are also subject to the requirements of this same regulation.

Women who suffer or are at risk of suffering from violence (with their children, if they have any) can stay at these guesthouses as conditions permit. Such stays are for limited periods of time, but these can be prolonged in exceptional situations. The existence of female guesthouses meets a need in the context of the social state.

110

İİBF Dergi
37/2
Aralık
December
2018

A high number of female guesthouses would eliminate neither the possibility nor the incidence of violence against women. This is because only women are protected in female guesthouses, and can be treated if necessary. In this sense, the actual number of female guesthouses, which is small, does not mean that violence against women is rare. It is important to ensure that education is on the basis of gender equality, in order to establish zero tolerance of violence against women in society, and thereby eliminate it entirely. It is essential to begin such education at the lowest institutional levels, and disseminate it to society at large. The current paper contends that the number of female guesthouses in Turkey is sufficient and the relevant regulation responds to demand despite its minor shortcomings, but it also maintains that the level of education regarding violence against women is insufficient.